

't Diamanten echtpaar Ekkelenkamp-ter Wijlen in 1963

Een bijzonder jubileum in de gemeente Hardenberg (1)

E. Wolbink

In deze nieuwe serie willen we stilstaan bij opmerkelijke jubilarissen. Het gaat dan bijvoorbeeld om mannen of vrouwen die een uitzonderlijk hoge leeftijd behaalden en daardoor op een bepaald moment de oudste inwoner van de gemeente of van hun dorp of buurtschap werden. Ook richten we onze aandacht in deze serie op echtparen die zeer lange echtverbintenissen kenden en hun gouden (50), diamanten (60) of zelfs briljanten bruiloft (65) mochten vieren. Verder staan we stil bij werknemers die decennia lang voor een en dezelfde baas hebben gewerkt en voor hun trouwe diensten geridderd werden met een Koninklijke onderscheiding. Als basis voor de bijdragen grijpen we terug op nieuwsberichten die in de jaren '50 en '60 in de plaatselijk media over deze jubilarissen zijn geschreven. Deze berichten vormen het uitgangspunt, aangevuld met informatie, anekdotes en illustraties.

Diamant

In het 'Noord-Oosten' van 24 mei 1963 stond een klein artikeltje over een diamanten huwelijk in de buurtschap Baalder.

Woensdag jl. vierde het echtpaar Ekkelenkamp-ter Wijlen te Baalder, onder grote belangstelling, waaronder hun zeven getrouwde kleinkinderen en een gedeelte van hun tien achterkleinkinderen, hun zestigjarig huwelijksfeest. De beide oudjes die ondanks hun gezamenlijke leeftijd van 170 jaar nog zeer vitaal zijn, waren 's morgens vroeg reeds ter stembus getogen en werden bij hun thuiskomst door burgemeester De Goede en mevr. De Goede als eerste gefeliciteerd.

Het was hier verder de gehele dag een komen en gaan van familie, vrienden en bekenden, waarbij ook vele stoffelijke blijken niet ontbraken met o.a. een schat van bloemen. De bruidegom, die vele jaren voorzitter is geweest van het Plaatselijk Belang, kreeg van deze vereniging een prachtige fruitmand aangeboden, tevens ontbraken niet de afgevaardigden van Maatschappelijk Hulpbetoon en het Onderling Veefonds, waarvan Ekkelenkamp jaren bestuurslid is geweest. Het bruidspaar ontving tevens vele schriftelijke en telegrafische gelukwensen.

Zoals de krant al schreef, kregen Hendrik Ekkelenkamp en zijn vrouw Jantje ter Wijlen bezoek van de burgemeester. Dat was in die tijd - en nog steeds - gebruikelijk. Bijzondere jubilea werden opgesierd door de komst van de eerste burger, soms samen met diens echtgenote. Hier zien we

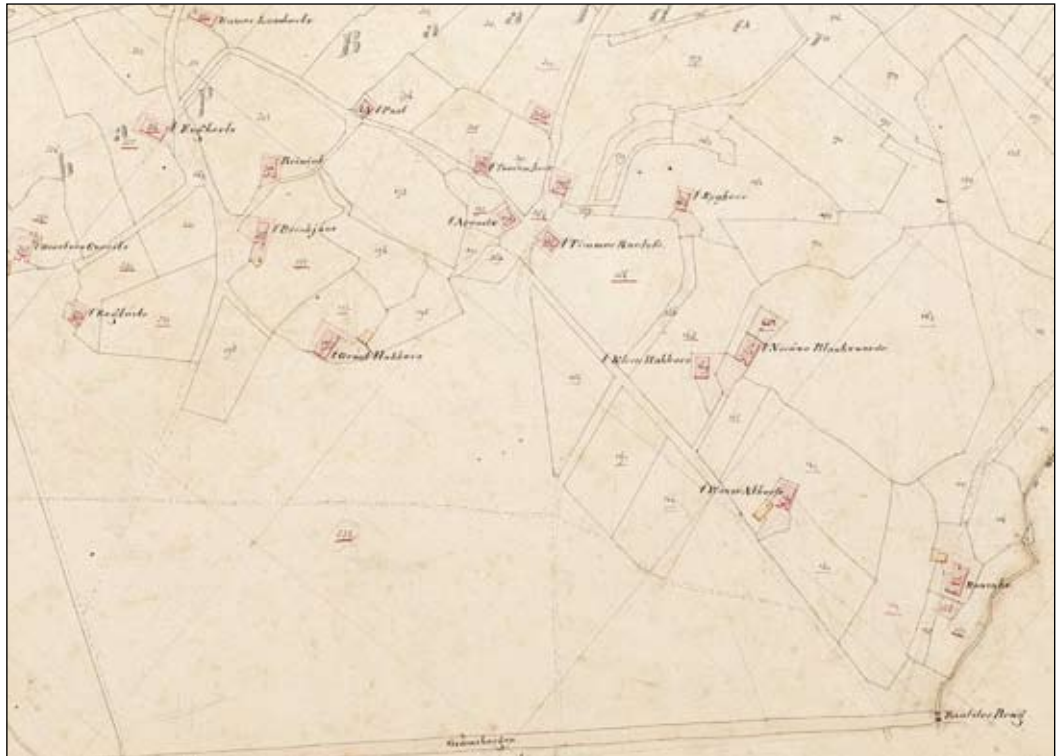
ze staan bij de baanderdeuren van de boerderij van Ekkelenkamp aan de Rodedijk in Baalder.

De bruidegom, Hendrik Ekkelenkamp, was 82 jaar eerder op deze plek geboren. Op 21 september 1880 kwam hij ter wereld, als zoontje van Willem Ekkelenkamp en Gerritdina Berendina Nijman. Als enige zoon zou hij, zoals dat gebruikelijk was, de boerderij overnemen van zijn ouders. Op 22-jarige leeftijd, op 15 mei 1903, trouwde hij in het gemeentehuis van Ambt Hardenberg, staande aan de Hessenweg in Heemse, met zijn twee jaar oudere bruid Jantje ter Wijlen. Zij was afkomstig uit Brucht, alwaar zij op 20 september 1878 was geboren als dochter van de pseudo veearts Jan ter Wijlen en Everdina Tabbert.

Burgemeester De Goede met zijn vrouw, op bezoek bij het diamanten echtpaar Ekkelenkamp in Baalder, 15 mei 1963.
(Collectie H. Ekkelenkamp, Heemserveen)

Het Wever-Alberts of 'de Baas'

De boerderij aan de Rodedijk 32 in Baalder stond al bij de invoering van het kadaster in Nederland in 1832, op de kaart als *het Wever-Alberts*. Het was in die tijd eigendom van de familie Nijman. De boerderij en de bijbehorende landerijen vererfden van Derk Jan Nijman (1786-1866), via zoon Hendrik Nijman (1818-1889), op kleindochter Gerritdina Berendina Nijman (1858-1937). Zij trouwde met genoemde Willem Ekkelenkamp en zo kwam de oude boerderij van Nijman in handen van de familie Ekkelenkamp.

Fragment van de kadastrale kaart van de buurtschap Baalder anno 1832.

Het originele trouwboekje van 15 mei 1903 is nog bewaard gebleven bij de nazaten van Hendrik en Jantje.
(Collectie H. Ekkelenkamp, Heemserveen)

De familie Ekkelenkamp kwam oorspronkelijk uit de omgeving van Den Ham. Hendrik Jan Ekkelenkamp (1786-1832) werd geboren in de buurtschap Linde, maar verhuisde door zijn huwelijk met Gesina Bosman naar Radewijk, waar ze gingen wonen op de katerstede Nieuw-Klinge. Hun zoon Hendrik Ekkelenkamp (1818-1871) trouwde in 1846 met Jennegien Hutten uit Baalder. Haar ouderlijke boerderij werd zijn nieuwe huis en vanaf dat moment woonden de Ekkelenkamps in Baalder. Jennegiens vader was linnenwever en landbouwer. Het weven gebeurde in de negen-

tiende eeuw op grote schaal op het platteland. Vele boerderijtjes hadden een afzonderlijke ruimte waar een weefgetouw stond opgesteld. Bij de familie Hutten en later Ekkelenkamp hadden ze zelfs twee weefgetouwen en daarmee waren ze 'de baas'. Dat zou hun bijnaam worden en nog altijd kennen vele ouderen de familie bij die naam, zoals: *Ap van de Baas uut Roke* (Albert Ekkelenkamp uit Radewijk).

Hendrik en Jantje kregen acht kinderen, van wie de eerste in 1903 en de laatste in 1920. Het kleine boerderijtje in Baalder was voldoende om van te kunnen bestaan. Hoewel zeer eenvoudig, was men zelfredzaam. De Ekkelenkamps hadden zes à acht koeien, een paar zeugen met biggen. Verder mestten ze nog enkele 'zolders' en liepen er een paar honderd kippen op het erf. Hendrik en Jantje hadden circa vijf à zes hectare eigen grond en een paar hectaren in huur. Natuurlijk konden ze daarnaast, zoals alle boeren in Baalder, gebruik maken van de gezamenlijk bezeten gronden in de uiterwaarden van de Vecht en op de Esch. Ook hadden ze bijna allemaal een stuk grond in Baalderveld, nog daterend uit de tijd van de marke Baalder die de grote heidevelden eeuwenlang had beheerd.

Hendrik en Jantjes tweede zoon, Jan Ekkelenkamp (geboren in 1908), zou de boerderij later overnemen, samen met zijn echtgenote Geesje Harsmölle. Toen die tijd gekomen was, kon Hendrik zich meer toeleggen op zijn bijbaantjes. Hij was bestuurlijk actief, eerst in het merkenbestuur van Baalder en later in het plaatselijk belang. Verder probeerde hij - als lidmaat en afgevaardigde van de Hervormde Kerk in Hardenberg - door zijn jarenlang bestuurslidmaatschap van Maatschappelijk Hulpbetoon een steentje bij te dragen aan het lenigen van de grootste armoede van de minstbedeelden. Hendrik was zeer conservatief hervormd, maar kwam niet vaak in de kerk. Hij beleed zijn geloof op zijn eigen wijze. Opgegroeid op de boerderij en met verstand van zaken was hij ook een graag gezien bestuurslid bij het Onderling Veefonds Baalder.

De oorlog

Een gespannen tijd beleefden de Ekkelenkamps tijdens de Tweede Wereldoorlog. Er hebben zich in die tijd memorabele gebeurtenissen afgespeeld in en rond de boerderij van 'de Baas' in Baalder. Aanvankelijk was de bijna bejaarde Hendrik, als oudste van het huis, nog wel meegaand met de Duitse voorschriften. Zo moesten op een gegeven moment alle radio's worden ingeleverd. Hendrik zei: *geen gedonder, vot met dat ding*. Hij wilde zijn gezin en boerderij geen risico's laten lopen, alleen maar voor het kunnen volgen van de radioberichten. Gaandeweg de oorlogsjaren echter sloeg zijn aanvankelijke 'schrik' voor de Duitsers volledig om. Hij werd steeds brutaler en opstandiger en aan het einde van de oorlog was hij 'veur giene Duutser meer benauwd', aldus een van zijn nazaten. Een fraai voorval ter illustratie. Nadat de

radio's gevorderd waren, kwam vanzelf de tijd dat ook alle paarden aan de bezetters moesten worden overgedragen. Zo zag Hendrik op een gegeven moment dat ze bij de burens, bij Kampman (bijgenaamd: Blaankvoort), ook het paard ophaalden. De viervoeter was geen gewoon werkpaard, maar een mooie Arabier. Hendrik liep

naar de burens, greep een Duitser bij de arm en zei: *doe bist ja kans verruuckt, das ist ja geen peerd veur oew!* Vervolgens overtuigde hij de buurman ervan om een groot zij spek van de zolder te snijden en bood dat de Duitser ter compensatie aan. Het aanbod werd geaccepteerd en 'Blaankvoorts peerd' kon op stal blijven staan...

's Winters gingen de Ekkelenkamps naar het Baalder Hag en de oude Vechtarmen op zoek naar twijgen. Hendrik was heel goed in het maken van manden. Ook werden de twijgen (van berkenhout) gebruikt als materiaal voor de bekende 'riezebessems'. Daarnaast werd veel hout gehakt voor brandstof in de eigen kachel. Ook reisde men regelmatig met de eigen wagen (met luchtbanden) en het paard ervoor, langs het kanaal naar de Kloosterdijk in Bergentheim om turf te halen. Daar hadden ze een veenblokje gekocht van de erven Van Roijen. Eerst moest de toplaag afgebonkt worden, waarna de bolster gestoken werd als turven. Kort na de oorlog was die weg langs het kanaal erbarmelijk slecht geworden door de diep uitgesleten sporen van de tanks die erover waren gereden. Op een dag kwam het paard van Ekkelen-

Jantje Ekkelenkamp-ter Wijlen, staand bij de baanderdeuren van de boerderij in Baalder. Op een handkar staan een paar melkbussen en op het erf staat een fraaie Opel Record, begin jaren '60.

(Collectie Gemeentearchief Hardenberg - subcollectie van wijlen ds. E.J. Loor, Heemse)

'Opoe' Jantje Ekkelenkamp-ter Wijlen, in de oude Saksische klederdracht, ca. 1960.

(Collectie H. Ekkelenkamp, Heemserveen)

kamp daardoor te struikelen. Opa Hendrik kon nog net van de wagen springen, maar de meege-reisde kleinzoon Henk viel er vanaf. Het liep alle-maal met een sisser af. Toen de turfproductie in Bergentheim ten einde kwam, ging men met paard en wagen naar Nieuwe Krim om daar turf te steken. Dat klusje deed men zelf, maar het laten drogen, waarbij de turven gestapeld en omgesta-peld moesten worden, besteedden ze uit.

Terug op de boerderij zaten de leden van de drie generaties Ekkelenkamp meestal rondom de kolomkachel, met de benen naar de warmte gericht. Hendrik en Jantje, toen gewoonlijk opa en opoe genoemd, hadden een vaste plek bij de kachel. De rest van het gezin moest zich maar schikken om erbij te kunnen.

In 1946 ondervond Baalder zeer veel hinder van een dijkdoorbraak, waardoor het water van de Vecht de huizen en boerderijen binnenstroomde. Bij de familie Ekkelenkamp had men het wassen-de water proberen te keren door een dijk rondom de boerderij te leggen. Men was er dag en nacht mee bezig geweest, maar helaas brak de dijk op de tweede dag door. Al het vee moest naar hoger gelegen terrein worden gebracht. Opa Hendrik ging aldus met de koeien naar Loozen om ze onder te brengen in de boerderij van 'Zwiesen-Ap'. De jongste leden van het gezin gingen naar de Hoogenweg, naar de familie Harsmölle, de ouders van Geesje Ekkelenkamp. In de bak van de boerenkar hadden ze een lading kippen geborgen, afgedekt met een deur van de schuur. Daar bovenop was het beddengoed gestapeld en daar weer bovenop zaten Geesje en haar drie kinde-ren. Ze moesten ongeveer een week bij de Hars-mölles blijven, voor ze terug konden naar Baalder. Bij terugkomst ervoeren ze dat er veel schade was: alle aardappelen waren 'kapot' en ook het grootste gedeelte van de hooivoorraad kon men weggooien. De huiselijke schade viel relatief mee, want men had in die tijd nog geen vloerbedek-king en het grootste deel van de huisraad had men tijdig naar de bovenverdieping kunnen bren-gen. Ook was er nog geluk bij een ongeluk. Het dikke varken dat ze kort voor de overstroming hadden geslacht, stond gezouten in de 'pekeld-kupe' in het washok. Het water was tot drie cen-timeter onder de rand van de kuip gewassen. Het had dus maar een haartje gescheeld of het vuile water uit de stal was in de kuip gelopen en dan had men een extra grote kostenpost gehad.

De eeuweling

Het diamanten huwelijk konden ze vieren in 1963, maar drie jaar later over-leed Hendrik op 85-jarige leeftijd, op 24 juni 1966. Zijn vrouw, Jantje ter Wij-len, overleefde hem nog dertien jaar. Jantje was in 1975, toen ze 97 werd, al de oudste ingezetene van de gemeente Hardenberg. Ze was toen nog altijd 'goed gezond', at 's mor-gens steevast een boter-ham, bestaand uit een sneetje brood en een plak-je roggebrood met wat sui-ker ertussen. Verder kreeg ze iedere ochtend een glas met daarin een geklutst ei met witte suiker, aangevuld met koffie... Bij een beetje mooi weer maakte ze nog regelmatig een wandelingetje bij het huis, wel gebruik makend van een wandel-stok. Toen haar honderdjarige verjaardag na-derde, werd haar door dokter Posthuma uit Hardenberg beloofd dat ze bij het behalen van die leeftijd van hem, uit eigen tuin, 100 dahlia's zou krijgen, want zei hij: jij bent mijn bloemetje... daar ben ik zuinig op! Op die be-wuste dag, 20 september 1978, had de dok-ter een enorm boeket gemaakt. Dit was zo groot dat het niet in een gewone auto paste en daarom werd bloemist Biggelaar gevraagd het boeket met diens bestelauto naar 'opoe' te brengen. Jantje stierf het jaar erop, op 15 juli 1979. De voormalige boerderij in Baalder wordt nog altijd door de familie Ekkelenkamp bewoond. Het is nu eigendom van de vierde generatie.

Met dank aan:

- A. Ekkelenkamp, Westeindigerdijk 20, Radewijk
- H. Ekkelenkamp, Heemserveldweg 10, Heemserveen

De honderdjarige Jantje Ekkelenkamp-ter Wijlen, zittend te midden van een bloemenpracht.
(Collectie H. Ekkelenkamp, Heemserveen)